VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji do Spraw Petycji**
(nr 192)
z dnia 3 lipca 2019 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Petycji (nr 192)

3 lipca 2019 r.

Komisja do Spraw Petycji, obradująca pod przewodnictwem posła **Jana Sławomira Piechoty (PO-KO)**, przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

– petycję w sprawie zmiany ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 511 ze zm.) poprzez nałożenie sankcji finansowych na instytucje użyteczności publicznej, które odmawiają wstępu osobom niewidomym z psem asystującym do obiektów użyteczności publicznej (BKSP-145-515/19);

– petycję w sprawie zmiany art. 4 pkt 2 oraz art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 11 sierpnia 2001 r. o szczególnych zasadach odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu (Dz.U. z 2018 r. poz. 1345) w zakresie aktualizacji zawartych w nich odesłań (BKSP-145-516/19);

– odpowiedź Ministra Sprawiedliwości na dezyderat nr 136 skierowany do Prezesa Rady Ministrów w sprawie możliwości zadośćuczynienia osobom poszkodowanym za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego,

– petycję w sprawie uchwalenia dezyderatu w sprawie braku wzajemności w zakresie obowiązku wizowego obywateli polskich podróżujących do Stanów Zjednoczonych Ameryki oraz obywateli amerykańskich przyjeżdżających do Rzeczypospolitej Polskiej (BKSP-145-507/19),

– sprawy bieżące.

W posiedzeniu udział wzięli: **Jacek Welter** dyrektor Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami, **Przemysław Herman** zastępca dyrektora Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju wraz ze współpracownikami, **Magdalena Grabianowska** radca ministra w Departamencie Amerykańskim Ministerstwa Spraw Zagranicznych wraz ze współpracownikami, **Marcin Szynkiewicz** samodzielny specjalista ds. prawnych i legislacyjnych Departamentu Wsparcia Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz stały doradca Komisji – **Krzysztof Pater**.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Kamil Micał**, **Małgorzata Nowak** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Jan Sławomir Piechota (PO-KO):

Witam państwa.

Otwieram 192. posiedzenie Komisji do Spraw Petycji. W projekcie porządku posiedzenia mamy pięć punktów, ale już teraz informuję, że jeden z nich będziemy zmuszeni zdjąć.

Stwierdzam, iż posiadamy kworum wymagane regulaminem Sejmu do prawidłowego prowadzenia obrad i skutecznego podejmowania decyzji.

Mówię o planowanym punkcie trzecim, który miał referować pan poseł Mirosław Maliszewski, nieobecny w dniu dzisiejszym. Do tej petycji wrócimy w najbliższym możliwym terminie, ale nie w na tym posiedzeniu Sejmu, bo pan poseł Maliszewski z powodów zdrowotnych jest nieobecny. Zatem, jeśli ktoś z państwa przybył tu z tego powodu to przepraszam za zaistniałą sytuację – to sytuacja losowa, nieprzewidywalna. Do petycji wrócimy w najbliższym możliwym terminie.

W projekcie tego posiedzenia mamy następujące sprawy: rozpatrzenie odpowiedzi Ministra Sprawiedliwości na dezyderat nr 136 skierowany do Prezesa Rady Ministrów w sprawie możliwości zadośćuczynienia osobom poszkodowanym za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego; rozpatrzenie petycji w sprawie uchwalenia dezyderatu w sprawie braku wzajemności w zakresie obowiązku wizowego obywateli polskich podróżujących do Stanów Zjednoczonych Ameryki oraz obywateli amerykańskich przyjeżdżających do Rzeczypospolitej Polskiej.

W punkcie trzecim, po zmianie wykreślającą petycję przedstawianą przez pana posła Maliszewskiego, będziemy mieli rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych poprzez nałożenie sankcji finansowych na instytucje użyteczności publicznej, które odmawiają wstępu osobom niewidomym z psem asystującym do obiektów użyteczności publicznej.

W punkcie czwartym, i ostatnim, przewidujemy rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany art. 4 pkt 2 oraz art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 11 sierpnia 2001 r. o szczególnych zasadach odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu w zakresie aktualizacji zawartych w nich odesłań.

Czy do takiej zawartości projektu porządku posiedzenia są uwagi?

Nie słyszę.

Pani poseł Kornelia Wróblewska prosiła, aby w pierwszej kolejności rozpatrzyć te petycje, które referuje pani poseł – punktów trzeciego i czwartego – ze względu na inne obowiązki pani poseł. Czy nie ma sprzeciwu wobec tej propozycji?

Sprzeciwu nie słyszę.

Uznaję, iż Komisja przyjęła porządek posiedzenia, przystępujemy do jego realizacji.

Bardzo proszę panią poseł Kornelię Wróblewską o przedstawienie petycji w sprawie zmiany ustawy z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych poprzez nałożenie sankcji finansowych na instytucje użyteczności publicznej, które odmawiają wstępu osobom niewidomym z psem asystującym do obiektów użyteczności publicznej.

Poseł Kornelia Wróblewska (PO-KO):

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący.

Dziękuję państwu za zgodę na tę zamianę.

Szanowni państwo, autorem tej petycji jest Stowarzyszenie Polski Instytut Praw Głuchych – i zostałam poproszona, aby to wyraźnie zaznaczyć. Autorzy petycji (to stowarzyszenie) wnioskują o zmianę ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych tak, aby w ustawie znalazł się zapis nakładający sankcje finansowe na instytucje użyteczności publicznej, które nie realizują nałożonego na nie obowiązku ustawowego, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych – art. 20 a ust. 1 i ust. 2 – czyli odmawiają wstępu osobom niewidomym, z psem asystującym, do obiektów użyteczności publicznej.

Drugim postulatem jest zwiększenie uprawnień państwowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych w zakresie narzędzi kontrolnych z wywiązywania się z ustawowego obowiązku nałożonego na instytucje użyteczności publicznej.

Jak zaznacza autor petycji, wedle jego wiedzy, występują przypadki zakazywania osobom niewidomym wstępu z psem towarzyszącym do obiektów użyteczności publicz-

nej m.in. do przychodni zdrowia publicznego, autobusów, taksówek, pociągów, wstępu do teatrów, kin, hoteli, sklepów, restauracji i urzędów.

Zdaniem autora narusza to prawa określone w Konwencji Narodów Zjednoczonych o Prawach Osób Niepełnosprawnych oraz w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Jest to akt dyskryminacji osób niewidomych. W Polsce, mimo iż istnieją odpowiednie przepisy krajowe i międzynarodowe, gwarantujące swobodne poruszanie się z psem asystującym, osoby niewidome wciąż muszą walczyć o przestrzeganie ich praw.

Podsumowując króciutko opinię Biura Analiz Sejmowych na ten temat, warto zaznaczyć iż ekspert BAS przeanalizował zarówno prawo, jak i różne doniesienia medialne i zauważył, że postulaty zawarte w petycji są zasadne i należy zmienić przepisy tak, aby nieprzestrzeganie art. 20a ustawy o rehabilitacji zawodowej skutkowało nałożeniem kary na podmiot, który się tego dopuścił.

Autorzy petycji, co prawda, nie zaproponowali ani rodzaju kary, ani wysokości ewentualnej grzywny, ale wydaje się, że kara pieniężna powinna być w tym przypadku najbardziej skutecznym środkiem zniechęcającym do łamania przepisów.

Przychylam się do tego postulatu, aby został zrealizowany i proszę Wysoką Komisję o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w tym zakresie.

Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Jan Sławomir Piechota (PO-KO):

Bardzo dziękuję.

Kto z państwa chciałby zabrać głos w tej sprawie?

Proszę bardzo.

Samodzielny specjalista ds. prawnych i legislacyjnych Departamentu Wsparcia Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Marcin Szynkiewicz:

Marcin Szynkiewicz, PFRON.

Petycja została skonsultowana wewnętrznie i zasygnalizowano nam problem z tym związany. Jednostki samorządu terytorialnego uchwalają regulaminy cmentarzy, w których zabraniają osobom z psami asystującymi wchodzenia na nie. Przenalizowałem orzecznictwo i wiem, że były wyroki WSA, które uchylały te uchwały, czy nawet decyzje organu nadzorczego wojewody. Była sugestia do ministerstwa, aby przekazać samorządom informację jeszcze raz i uświadomić je o tych przepisach. Były pomysły, aby zaostrzyć ustawę o samorządzie terytorialnym, ale się na to nie zgodziłem, gdyż byłoby to powtarzanie o rehabilitacji w innej ustawie.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jan Sławomir Piechota (PO-KO):

Dziękuję.

Proszę, jeszcze pan.

Dyrektor Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Jacek Welter:

Jacek Welter, dyrektor Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

Wysoka Komisjo, w imieniu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej chciałbym wyrazić pełne poparcie dla idei wyrażonej w tej petycji. Jednocześnie zwracam się z uprzejmą prośbą o rozważenie możliwości umieszczenia tego rozwiązania prawnego nie w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, ale w ustawie o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Pragnę poinformować państwa, że w dniu 26 czerwca projekt ustawy został przyjęty przez Radę Ministrów. Domyślam się, że w najbliższych dniach zostanie skierowany do Wysokiej Izby. Ta ustawa reguluje zagadnienia dotyczące zapewnienia dostępności również osobom z niepełnosprawnościami. Co więcej, przewiduje ona, że PFRON będzie instytucją, która będzie rozpatrywała skargi na brak dostępności.

W związku z tym, wydaje się być zasadnym, aby w tej ustawie umieścić przepis nakładający karę pieniężną za uniemożliwienie osobom, które korzystają z psa asystującego, wejścia do różnych obiektów użyteczności publicznej.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jan Sławomir Piechota (PO-KO):

Dziękuję.

Pan Krzysztof Pater, bardzo proszę.

Stały doradca Komisji Krzysztof Pater:

Myślę, że merytorycznie nie ma wątpliwości, że przepis ten należy wprowadzić.

Generalnie, jeśli jest obowiązek stosowania czegoś, jasne jest że, za nieprzestrzeganie obowiązku ustawowego powinna być jakaś sankcja. Pytanie jest: gdzie ją umieścić i na kogo nałożyć?

Wygląda na to, że sankcja powinna być nałożona na instytucję a nie człowieka, zgodnie z naszą dyskusją. Dalszy ciąg to relacja poza ustawą – jeśli kierowca busa nie wpuszcza osoby niepełnosprawnej z psem to płaci za to pracodawca, który później może sobie od pracownika dochodzić zadośćuczynienia.

Pojawił się bardzo ważny wątek – wygląda na to, że ustawa jest w biegu i prawdopodobnie może zostać uchwalona jeszcze w tej kadencji Sejmu. Z proceduralnego punktu widzenia optymalnym rozwiązaniem byłoby, gdyby na bazie tej dyskusji ministerstwo zainspirowało autopoprawkę rządu albo poprawkę w trakcie dyskusji.

Nie znam treści tego przedłożenia, ale wygląda na to, że te sankcje mogłyby być uznane za niewykraczające w sposób radykalny poza przedłożenie i ten temat mógłby się pojawić w trakcie dyskusji.

Jest też sprawa, o której powiedział przedstawiciel PFRON – samowola samorządów. Warto byłoby poszukać takiego rozwiązania prawnego, które nie zmusi – w każdym indywidualnym przypadku – do procedowania przez sądy administracyjne uchwał, w związku z koniecznością ich uchylenia.

Nie mam teraz na to pomysłu, ale warto poszukać jakiegoś rozwiązania, które być może pośrednio, zwiększając np. odpowiedzialność decydentów, którzy kreują tego typu decyzje samorządów, które otworzyłoby im w pewnym sensie oczy.

Sugeruję, aby formalnie wystąpić do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dezyderatem zawierającym między innymi sugestię uwzględnienia tego w pracach we wspomnianej ustawie, sugestię pilnego znalezienia i uwzględnienia w tej ustawie uchwał samorządu, które są sprzeczne z aktualną normą ustawową.

Mamy chwilę czasu, aby ministerstwo podjęło działania, w zależności od tego na jakim etapie jest ten projekt ustawy. Również zakładam, że być może ktoś z państwa posłów będzie członkiem podkomisji lub komisji, która będzie ten projekt rozpatrywała.

Przewodniczący poseł Jan Sławomir Piechota (PO-KO):

Dziękuję.

Jeszcze pan, proszę.

Zastępca dyrektora Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju Przemysław Herman:

Dzień dobry.

Przemysław Herman, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju, autor ustawy o zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami – z tego też powodu jestem obecny na dzisiejszym posiedzeniu.

Gwoli wyjaśnienia, chciałbym przedstawić założenia tej ustawy. Jest ona już w Sejmie, trafiła do Biura Analiz Sejmowych i czeka na nadanie numeru druku. Prace rozpoczną się lada chwila. Naszym założeniem jest przyjęcie jej jeszcze w tej kadencji, oczywiście, jeśli to będzie możliwe.

Jeśli chodzi o te założenia, ustawa zakłada obowiązki dla wszystkich instytucji publicznych, jednostek sektora finansów publicznych, również tych, o których mowa w petycji – ośrodków zdrowia, szkół, budynków użyteczności publicznej, urzędów itd. – obowiązek zapewnienia dostępu do obiektu osobie poruszającej się z psem asystującym.

Jeśli ten obowiązek nie zostanie zapewniony, istnieje możliwość złożenia skargi do właściwego miejscowo oddziału PFRON na taki podmiot publiczny. Oddział PFRON analizuje właściwość tej skargi i jeśli uzna jej zasadność, wydaje nakaz zapewnienia

dostępności – to nakaz zobowiązujący podmiot publiczny do zapewnienia tego dostępu. Jeśli to nie zostanie spełnione, nakładana jest grzywna w postaci przymuszenia – kara finansowa.

Rozwiązanie, o którym mowa w petycji zaplanowane jest w tej ustawie – chciałbym, aby to było jasne.

Być może w pracach komisji sejmowych będzie okazja przedyskutować to bardziej szczegółowo. To rozwiązanie zostało zaplanowane przez rząd.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jan Sławomir Piechota (PO-KO):

Dziękuję.

Jesteśmy zatem zgodni co do pewnego kierunku działań. Widać, że nie wystarczy samo namawianie i oczekiwanie, że pewne standardy kultury zapewnią ten dostęp. Jeśli są ludzie i miejsca, w których tego typu dostępność jest kwestionowana, zapewne jak w przypadku kopert parkingowych, należy zastosować sankcje, aby to wyegzekwować.

Pani poseł, bardzo proszę o konkluzję i podsumowanie.

Poseł Kornelia Wróblewska (PO-KO):

Panie przewodniczący, biorąc pod uwagę to, co mogliśmy usłyszeć od przedstawicieli dwóch ministerstw, rozumiem, że sprawa jest w toku załatwiania. Wszyscy jesteśmy zgodni, że trzeba to załatwić.

Poczekałabym na pojawienie się nowej ustawy w pracy Komisji Polityki Społecznej i Rodziny i, ewentualne, doprecyzowanie przepisów w toku dalszych prac.

Przewodniczący poseł Jan Sławomir Piechota (PO-KO):

Tak jest.

Myślę, że wszystko wskazuje na to, że postulat będzie uwzględniony. Przekażemy materiały komisji, która będzie pracowała nad tą ustawą i w ten sposób będzie to włączone w ustawę, o której panowie mówili.

Czy możemy przyjąć decyzję, że uznajemy postulaty zawarte w petycji i przekażemy ją, wraz z innymi materiałami, do komisji, w której będą prowadzone prace nad projektem ustawy o dostępności, która została skierowana do Marszałka Sejmu?

Nie słyszę uwag.

Stwierdzam, że Komisja podjęła taką decyzję.

Przechodzimy do kolejnej petycji, referowanej przez panią poseł Wróblewską, która dotyczy zmian w ustawie z dnia 11 sierpnia 2001 r. o szczególnych zasadach odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu. Bardzo proszę, pani poseł.

Poseł Kornelia Wróblewska (PO-KO):

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący.

Autor petycji, w wymienionej przez pana przewodniczącego ustawie, żąda zmiany art. 4 pkt 2 poprzez zastąpienie w nim wyrazów „z dnia 27 czerwca 1997 roku o transporcie kolejowym" wyrazami „z dnia 28 marca 2003 roku o transporcie kolejowym" oraz zmiany art. 10 ust. 1 pkt 2 poprzez dodanie przed wyrazami „inspekcji sanitarnej" wyrazu „państwowej".

Mieliśmy już w naszej Komisji takie petycje, ma ona charakter porządkujący i przyczyni się do poprawienia przejrzystości prawa.

Sugerowane zmiany wynikają ze zmian ustawowych – utraty mocy jednej ustawy, po wejściu w życie nowej i zmiany nazewnictwa. Wypracowaliśmy w Komisji praktykę, że tego typu rzeczy odsyłamy do odpowiednich ministerstw, z informacją: jeśli toczą się jakieś prace nowelizacyjne, w których można by uwzględnić zmiany porządkujące, należy to wprowadzić a jeśli nie, zaznaczyć że jest potrzeba tego typu zmian i pozostawić to do dyspozycji poszczególnych ministerstw lub rządu.

Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Jan Sławomir Piechota (PO-KO):

Bardzo dziękuję.

Kto z państwa chciałby zabrać głos w tej sprawie?

Nie słyszę.
Proszę o zabranie głosu naszego doradcę, Krzysztofa Patera.

Stały doradca Komisji Krzysztof Pater:

Sprawa ma charakter porządkujący. Proponowałbym standardową procedurę Komisji – dezyderat z oczekiwaniem, że rząd uwzględni to w pracach legislacyjnych.

Przewodniczący poseł Jan Sławomir Piechota (PO-KO):

Dziękuję.
Proszę o pani rekomendację, pani poseł.

Poseł Kornelia Wróblewska (PO-KO):

Jest dokładnie taka sama.
Jak zaznaczyłam, podtrzymuję to, co powiedział nasz stały doradca.

Przewodniczący poseł Jan Sławomir Piechota (PO-KO):

To będzie dezyderat do Ministra Inwestycji i Rozwoju?
Panie Krzysztofie, do kogo skierujemy dezyderat?

Stały doradca Komisji Krzysztof Pater:

Tak, do Ministra Inwestycji i Rozwoju.

Przewodniczący poseł Jan Sławomir Piechota (PO-KO):

Dziękuję.

Jest rekomendacja, abyśmy w sprawie petycji zmianie ustawy o szczególnych zasadach odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu wystąpili z dezyderatem do Ministra Inwestycji i Rozwoju. Czy do takiej rekomendacji są uwagi?

Nie słyszę.

Uznaję, iż Komisja podjęła taką decyzję.

Dziękuję.

Przechodzimy do rozpatrzenia odpowiedzi ministra sprawiedliwości na dezyderat nr 136 skierowany do Prezesa Rady Ministrów w sprawie możliwości zadośćuczynienia osobom poszkodowanym za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego.

Bardzo proszę przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości o jego przedstawienie… nie jest obecny na sali.

W takim razie pan poseł referent Jacek Świat przedstawi odpowiedź, proszę również o pana ocenę w jej zakresie i rekomendację.

Poseł Jacek Świat (PiS):

Panie przewodniczący, szanowni państwo, przypomnę iż petycja dotyczyła tego, aby rekompensować osobom poszkodowanym straty wynikłe ze zwolnienia z pracy czy degradacji na niższe stanowisko, jeśli było to spowodowane działalnością na rzecz niepodległego bytu państwowego, demokracji, wolności słowa etc.

Odpowiedź ministerstwa powtarza to, o czym mówiliśmy w trakcie rozpatrywania petycji i co zostało zawarte w dezyderacie. Wszyscy jest jesteśmy zgodni, że krzywdy należy rekompensować. Ministerstwo powtarza to, co wybrzmiało na posiedzeniu Komisji, że w tym przypadku jest to szalenie trudne, czy też wręcz niemożliwe. Jeśli mamy do czynienia z wyrokami, orzeczeniami administracyjnymi, mamy dokument na podstawie którego możemy ocenić, czy zaistniała krzywda i w jakiś sposób oszacować rekompensatę, to jest to możliwe.

W tym przypadku poruszamy się w ciemnej liczbie. Nie wiemy, ile takich przypadków było w Polsce. W związku z tym nie sposób oszacować jakie będą skutki finansowe dla budżetu państwa.

Po drugie, w przytłaczającej większości przypadków w zasadzie nie sposób udowodnić, że taka szkoda zaistniała. Podałem kilka przykładów osobistych, rodzinnych. W czasie posiedzenia wskazywałem, jakie to trudne.

W zasadzie odpowiedź Ministerstwa Sprawiedliwości tej kwestii nie rozwiązuje, jak uzasadnić powstanie krzywdy i oszacować wysokość ewentualnego zadośćuczynienia.

Dziękuję ministerstwu za bardzo szerokie, precyzyjne pokazanie, jakie są obecnie możliwości dochodzenia do odszkodowań, jakimi zasobami finansowymi dysponuje państwo, aby rekompensować krzywdy. Wydaje mi się, że utknęliśmy w punkcie, z którego nie widzimy dalszej drogi. Ministerstwo i posłowie w dyskusji nie znaleźli metody, jak przezwyciężyć trudność udowodnienia, że nastąpiła szkoda i oszacowania jak ją zrekompensować.

W związku z tym rekomenduję przyjęcie odpowiedzi ministerstwa, niestety.

Przewodniczący poseł Jan Sławomir Piechota (PO-KO):

Dziękuję.

Pan Krzysztof Pater, proszę o pana stanowisko.

Stały doradca Komisji Krzysztof Pater:

Podzielam pogląd pana posła o zasadności przyjęcia odpowiedzi na dezyderat i nie uwzględnienia żądania zawartego w petycji. Sprawa jest zindywidualizowana a obecne przepisy dają możliwość dochodzenia w indywidualnych sytuacjach zadośćuczynienia.

Nie da się tego zamknąć ustawowo, w jakichś ramach, które byłyby sprawiedliwe.

Ponadto, ze względu na to, o czym mówił pan poseł (brak jakichkolwiek danych) nie jest możliwe przygotowanie ustawy zgodnie z regulaminem Sejmu, który oczekuje analizy skutków.

Poszczególne osoby, które zostały pokrzywdzone, nie są pozbawione możliwości dochodzenia sprawiedliwego zadośćuczynienia.

Przewodniczący poseł Jan Sławomir Piechota (PO-KO):

Dziękuję.

Mamy rekomendację, aby przyjąć odpowiedź Ministra Sprawiedliwości na dezyderat nr 136 skierowany do Prezesa Rady Ministrów w sprawie możliwości zadośćuczynienia osobom poszkodowanym za działalność na rzecz niepodległego bytu państwa polskiego. Czy wobec takiej rekomendacji są uwagi?

Nie słyszę.

Uznaję, iż Komisja przyjęła odpowiedź.

Przystępujemy do ostatniego punktu.

Proszę pana posła Marcina Duszka o przedstawienie petycji w sprawie uchwalenia dezyderatu w sprawie braku wzajemności zakresie obowiązku wizowego obywateli polskich podróżujących do Stanów Zjednoczonych Ameryki oraz obywateli amerykańskich przyjeżdżających do Rzeczypospolitej Polskiej.

Poseł Marcin Duszek (PiS):

Szanowny panie przewodniczący, panie przewodniczący przedmiotem petycji jest postulat wystosowania przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej albo właściwą komisję sejmową dezyderatu do Prezesa Rady Ministrów lub Rady Ministrów z postulatem podjęcia pilnych działań mających na celu przywrócenie równowagi w zakresie obowiązku wizowego między Rzeczpospolitą Polską i Stanami Zjednoczonymi Ameryki.

Przedmiot petycji mieści się w zakresie zadań i kompetencji Sejmu.

Petycja spełnia wymogi formalne. Zgodnie z regulaminem Sejmu, komisje sejmowe mogą kierować do Rady Ministrów lub poszczególnych jej członków, prezesa Najwyższej Izby Kontroli, Prezesa Narodowego Banku Polskiego, Prokuratora Generalnego oraz Głównego Inspektora Pracy postulaty w określonych sprawach.

Podstawową zasadą polityki wizowej Unii Europejskiej jest zapewnienie zniesienia obowiązku wizowego wobec obywateli wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej przez państwa trzecie, objęte ruchem bezwizowym. W tym celu wprowadzono mechanizm wzajemności wizowej. W 2014 roku komisja otrzymała powiadomienia o braku wzajemności wizowej od pięciu państw członkowskich: Bułgarii, Chorwacji, Cypru, Polski i Rumunii. Powiadomienia te dotyczyły Kanady, Stanów Zjednoczonych, Australii, Brunei i Japonii. Przypadki braku wzajemności ze strony Kanady, Australii, Brunei i Japonii rozwiązano poprzez osiągnięcie pełnej wzajemności w zakresie zwolnienia z obowiązku wizowego.

W komunikacie z kwietnia 2016 roku zaprezentowana została ocena konsekwencji, jakie wyniknęłyby dla obywateli i przedsiębiorstw Unii Europejskiej oraz obywateli danych państw trzecich z zawieszenia zwolnienia z obowiązku wizowego. Komisja wezwała Parlament Europejski i Radę do dyskusji o najwłaściwszym sposobie postępowania.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jan Sławomir Piechota (PO-KO):

Dziękuję.

Kto z państwa chciałby zabrać głos w tej sprawie?

Pan Krzysztof Pater, bardzo proszę o pana stanowisko.

Stały doradca Komisji Krzysztof Pater:

To bardzo ciekawa sytuacja.

Po raz pierwszy Komisja dostaje żądanie zawarte w petycji, aby wystąpić z dezyderatem do rządu. To coś zupełnie nowego, zbliżając się do końca tej kadencji. Bardzo interesująca jest kwestia, czy rząd i inne rządy na to naciskają na Komisję Europejską (Polska nie jest jedyna w tej sytuacji) w sprawie wiz do Stanów Zjednoczonych.

Jak pokazują dane, Komisja Europejska w stosunku do wszystkich innych krajów okazała się skuteczna. Problem wiz ze Stanami Zjednoczonymi może okazać się społecznie jeszcze trudniejszy ze względu na zmiany, które zostały w kwietniu wprowadzone w procedurze wizowej.

Generalnie rzecz biorąc, wnioskodawcy mają przedstawić dużo obszerniejszy pakiet danych osobistych – telefony komórkowe używane w ostatnich latach, miejsca podróży. Przy okazji ciekawostka – do niedawna informacja obejmująca podróże zagraniczne z okresu pięciu lat była oczekiwana tylko od mężczyzn w tym formularzu a od kobiet – nie. Być może warto wystąpić o informację do rządu, czy oczekuje on dalszych działań.

Zgodnie z prawem europejskim Komisja Europejska nie robi tego, co powinna. Procedury są rozpisane i nie upoważniają Komisji do rozważania, czy robienie bądź nie robienie jest korzystniejsze lub bardziej lub mniej skuteczne. Mamy do czynienia z istotnym przekroczeniem terminu. W ciągu miesiąca lub dwóch można mówić, że czynniki subiektywne mają znaczenie. Jakie są dalsze plany w sytuacji, w której jest jedno państwo, które nie stosuje zasady wzajemności i różnie traktuje obywateli Unii Europejskiej, w tym Polaków.

Przewodniczący poseł Jan Sławomir Piechota (PO-KO):

Dziękuję.

Pan poseł Jacek Świat ma głos.

Poseł Jacek Świat (PiS):

Chciałbym zauważyć, że dla Stanów Zjednoczonych stroną nie jest Unia Europejska, ale poszczególne kraje, obowiązują stosunki bilateralne. Regulaminy amerykańskie są dość oczywiste – jeśli jest ponad 3% odmów wizowych, ten obowiązek pozostaje. Jeśli ta liczba spadnie poniżej 3% Stany Zjednoczone zobowiązują się do zdjęcia obowiązku wizowego. W przypadku Polski zbliżamy się do tej magicznej bariery 3%.

Jak wynikało z komunikatu po ostatnim spotkaniu prezydentów Dudy i Trumpa, niewykluczone, że jeszcze w tym roku ten obowiązek zostanie zniesiony.

Dobrze byłoby wystąpić z zapytaniem na jakim etapie jesteśmy i czy zniesienie tego obowiązku jest możliwe i tyle możemy zrobić, piłka jest po stronie naszego partnera amerykańskiego.

Przewodniczący poseł Jan Sławomir Piechota (PO-KO):

Dziękuję.

Myślę, że ta bariera nie jest magiczna, ale arbitralna. Amerykanie zawsze unikali podawania informacji w oparciu, o co wyliczają poziom odmów, te odmowy są decydowane nadzwyczaj arbitralnie.

Myślę, że wola jest po tamtej stronie.

Mam wrażenie, że przed każdymi wyborami, zwłaszcza w Stanach Zjednoczonych, wraca pomysł, że ta społeczność polska zostanie w końcu usatysfakcjonowana, rządy zaczyna kolejny prezydent i zapomina że kiedyś to obiecywał.

Myślę, że dezyderat jest dobrą formą pokazania, że parlament oczekuje, aby te działania były prowadzone. Tak jak wskazał pan Krzysztof Pater – skoro można było uzyskać takie regulacje ze strony Japonii czy Kanady to droga warta kontynuowania, występując wspólnie mamy mocniejszą pozycją niż w relacjach bilateralnych ze Stanami Zjednoczonymi.

Proszę bardzo.

Radca ministra w Departamencie Amerykańskim Ministerstwa Spraw Zagranicznych Magdalena Grabianowska:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo – Magdalena Grabianowska, Departament Amerykański Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

Wraz z kolegą chcielibyśmy przedstawić wyjaśnienie i zwrócić uwagę na kilka spraw, które są z punktu widzenia dzisiejszych obrad interesujące.

Temat braku wzajemności wizowej między Polską i Stanami Zjednoczonymi jest w coraz większym stopniu postrzegany jako przeszkoda w pogłębianiu współpracy. Ta nierównowaga wizowa postrzegana jest jako sytuacja anachroniczna i wymagająca zasadniczych rozstrzygnięć. Postulat włączenia Polski do amerykańskiego programu wizowego od wielu lat jest stałym zadaniem polskiej dyplomacji. Ta tematyka jest również poruszana przez przedstawicieli naszego kraju podczas spotkań z przedstawicielami administracji amerykańskiej, Kongresu, zarówno podczas spotkań w Waszyngtonie, jak i podczas wizyt amerykańskich w Polsce. Regularnie od kilku lat temat wzajemności wizowej jest także przedmiotem konsultacji trójstronnych pięciu państw nienależących do amerykańskiego programu bezwizowego: Polski, Bułgarii, Chorwacji, Cypru i Rumunii, z przedstawicielami administracji amerykańskiej, chodzi tu o Departament Stanu i Departament Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Ostatnie tego typu konsultacje odbyły się w Waszyngtonie w bieżącym roku.

Chciałam podkreślić, że w ostatnich kilku latach mogliśmy zobaczyć konkretne zmiany, jakie zaszły w podejściu Amerykanów to tej problematyki. Podczas kampanii wyborczej prezydenta Trumpa w 2016 roku prezydent zapowiedział podjęcie działań przez stronę amerykańską na rzecz pomocy i włączenia Polski do amerykańskiego programu bezwizowego. Rozmowy toczą się na kilku płaszczyznach, w tym m.in. na najwyższej, między prezydentami Stanów Zjednoczonych i Polski, czego dowodem było m. in. spotkanie w ubiegłym roku we wrześniu w Waszyngtonie oraz spotkanie przy okazji wizyty pana prezydenta Dudy 12 czerwca w Waszyngtonie.

Tematyka zniesienia wiz jest właściwie włączana w szereg rozmów na różnym poziomie – od najwyższego, poprzez spotkania na szczeblu ministerialnym oraz kontakty robocze.

Musimy pamiętać, że dla Amerykanów włączenie Polski do programu bezwizowego wiąże się nie tylko z współczynnikiem odmowy wiz, o którym pan poseł powiedział.

Przypomnę, że w przeciągu ostatnich 12 lat, w 2007 roku procent odmowy wiz wynosił niemal 25%, teraz zbliżamy się do magicznych 3% i jest duża szansa, że uda się nam to osiągnąć. W ubiegłym roku, we wrześniu (rok finansowy w USA kończy się 30 września) liczba odmów wynosiła 3,99%, czekamy jak będzie to wyglądało w tym roku.

Poza elementem procentowym Polska i kraje aspirujące do włączenia do programu bezwizowego muszą spełnić warunki wynikające z amerykańskiego prawa wewnętrznego w zakresie bezpieczeństwa. W bieżącym roku podpisaliśmy ze Stanami Zjednoczonymi (zrobił to pan minister Kozłowski przy okazji ostatniej wizyty pana prezydenta Dudy) umowę o zwalczaniu poważnych przestępstw. Jej podpisanie a następnie implementacja są jednym z warunków koniecznych do tego, aby Polska mogła korzystać z tego programu.

Trzeba podkreślić, że kontakty między MSWiA i partnerami amerykańskimi są również bardzo intensywne i zmierzają do wypracowania dodatkowych instrumentów prawnych zapewniających właściwą współpracę w zakresie kwestii bezpieczeństwa podróży między Polską a Stanami Zjednoczonymi.

Myślę, że w chwili obecnej jakość kontaktów i ich wielość są na tyle dobre, że jeśli uda się osiągnąć kolejny postęp w pracach i wrześniowe informacje wykażą, że liczba odmów

jest mniejsza niż 3%, być może Polska w przyszłym roku będzie miała szansę, aby w tym programie się znaleźć.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jan Sławomir Piechota (PO-KO):

Dziękuję bardzo.

Panie pośle, proszę o konkluzję i rekomendację.

Poseł Marcin Duszek (PiS):

Mimo wszystko, rekomenduję uwzględnienie żądania będącego przedmiotem petycji i wystosowanie dezyderatu do Prezesa Rady Ministrów.

Przewodniczący poseł Jan Sławomir Piechota (PO-KO):

Dziękuję.

Czy wobec takiej rekomendacji są uwagi?

Nie słyszę.

Uznaję, iż Komisja podjęła decyzję o wystąpieniu z dezyderatem do Prezesa Rady Ministrów.

Szanowni państwo, to wszystko, jeśli chodzi o porządek obrad.

W ramach informacji chciałem poinformować o planowanych w najbliższym czasie posiedzeniach Komisji – proszę, aby uwzględnili je państwo w swoich terminarzach.

Ze względu na skalę spraw czekających na rozpatrzenie, planujemy posiedzenia za dwa tygodnie, oprócz jutrzejszych. W dniu 17 lipca planujemy dwa posiedzenia o godzinie 10.30 i o 11.30, w czwartek 18 lipca planujemy trzy posiedzenia – o godzinie 9.00, 10.00 i 11.00. Dodatkowo planujemy, po posiedzeniach Sejmu, we wtorek 23 lipca cztery posiedzenia – o 12.00, 13.00, 14.00 i 15.00.

Bardzo proszę o uwzględnienie tego w terminarzach i udział.

Na tym wyczerpaliśmy porządek posiedzenia.

Dziękuję państwu, zamykam obrady.

Życzę dobrego popołudnia.